

Riigikogu keskkonnakomisjoni

istungi protokoll nr 170

Esmaspäev, 22. oktoober 2018

Tallinn, Toompea

Algus 11.00 lõpp 12.30

Juhataja: Rainer Vakra

Protokollija: Andra Ainsaar

Võtsid osa: Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei (kuni 12.10), Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Kutsutud: keskkonnaminister Siim Kiisler ja Keskkonnaministeeriumi finantsjuht Rain Vipper (2. päevakorrapunkti juures), MTÜ Saarte Kalurite Ühingu esindajad Sander Laid ja Hillar Lipp, Keskkonnaministeeriumi kalavarude osakonna nõunik Herki Tuus, Keskkonnainspeksiooni kalakaitseosakonna peainspektor Erik Parts, Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna juhataja Ain Soome (3. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

1. Nädala (22.10.-28.10.2018) töökava kinnitamine
2. 2019. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (700 SE) Keskkonnaministeeriumi haldusala tutvustus
3. MTÜ Saarte Kalurite Ühingu 19.06.2018 kiri
4. Muud küsimused
- 4.1 Kollektiivne pöördumine Metsarahu Manifest (1-6/18-80), vastuskirja heakskiitmine

1. Nädala (22.10.-28.10.2018) töökava kinnitamine

Esmaspäev, 22.10.2018 kell 11.00

1. Nädala (22.10.-28.10.2018) töökava kinnitamine
2. 2019. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (700 SE) Keskkonnaministeeriumi haldusala tutvustus
3. MTÜ Saarte Kalurite Ühingu 19.06.2018 kiri
4. Muud küsimused
- 4.1 Kollektiivne pöördumine Metsarahu Manifest (1-6/18-80), vastuskirja heakskiitmine

Teisipäev, 23.10.2018 kell 14.00

1. Kollektiivne pöördumine Laske meil hingata! Kohtla-Järve linna elanike pöördumine Riigikogu poole (1-6/18-98)

Otsustati:

1.1 Kinnitada nädala (22.10.-28.10.2018) töökava. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

2. 2019. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (700 SE) Keskkonnaministeeriumi haldusala tutvustus

Siim Kiisler andis ettekandes (protokolli lisa) ülevaate kavandatava 2019. aasta riigieelarve sellest osast, mis puudutab Keskkonnaministeeriumi haldusala. Järgmise aasta eelarve nii kulud kui ka tulud võrreldes käesoleva aastaga kasvavad, sh tulud kasvavad 93,4 mln eurot. Suuremad riigieelarvelised keskkonnavalased projektid on investeringud puhta joogivee tagamiseks ja reoveepuhastamiseks, samuti Kukruse kaevandusjäätmete hoidla korrastamine. Lisaks on mitmeid projekte elu- ja liigirikkuse säilitamiseks ning taastamiseks Eestis. Jätakuvalt on oluline ettevõtete energia- ja ressursitõhususe meede, milleks suunatakse 2019. aastal 10 mln eurot ettevõtetele tootmise ressursisäästlikumaks muutmiseks.

Kalle Palling küsis, et kuidas on plaanis korrastada mahajäetud turbatoomisalad. **Siim Kiisler** vastas, et kavas on need alad üleujutada.

Urve Palo tundis huvi, et kuidas on läinud viimaste aastate jooksul ressursitõhususe meetme kasutamisega. **Siim Kiisler** selgitas, et murekohaks on ressursiauditite pikaajaline koostamine ja väga piiratud valdkonnad. Seega taotlemine ei ole aktiivne ning väljamakseid ei ole palju tehtud. **Rain Vipper** täiendas, et kogu meetme maht on kokku 98,8 mln eurot ning peamised taotlused on teinud puidutööstuse ettevõtted. Innovatiivsetesse tehnoloogiatesse on siiani suunatud 2,45 mln €, koolitusteks 117 000 €, teadlikkuse tõstmiseks 70 000 € ja audititeks 252 000 €.

Eevi Paasmäe küsis, et miks on kalade kudealade taastamiseks ja uuringuteks mitu erinevat eelarverida. **Siim Kiisler** märkis, et tegemist on erinevate asukohtade projektidega. Mõned neist on seotud tammide ja paisudega, mitmetes kohtades tahavad ettevõtted hakata elektrit tooma, kuid veekasutusluba neile ei väljastata.

Rainer Vakra tundis huvi, et miks suunatakse jäätmehoolduse rahad läbi tasandusfondi. **Siim Kiisler** vastas, et mõte on lõpetada aruandluse nõudmine ning kahjuks ei hakanud see meede hästi tööle. Samuti ei võimaldanud kehtiv jäätmeseadus nii täpselt hinnata, kellele toetust anda ja kellele mitte. **Rain Vipper** lisas, et suurendatakse kohalike omavalitsuste tulumaksubaasi osa, kui varem oli see 11,9%, siis nüüd 11,93%. **Siim Kiisler** märkis, et järelikult ei maksta mitte tasandusfondi kaudu, vaid tulumaksu protsendi kaudu.

Valeri Korb küsis, et mida on plaanis teha Kukrusel 0,1 mln euroga. **Siim Kiisler** selgitas, et tehtud on kohaliku omavalitsuse eriplaneering, mis ei ole lõpuni viidud. Põhjuseks esialgselt kavandatud tegevus, mis teadlaste hinnangul võib kaasa tuua mäe põlemise ja sellega kaasneva

tohtu õhureostuse. Seni kuni oht pole välistatud, on eriplaneeringukohane tegevus peatatud uuringute teostamise lõpuni.

Siim Kiisler tõi ettekandes veel välja olulisemad IT arendused 2019. aastal: valmib KOTKAS II loamenetluse arendus, alustatakse keskkonnaandmete avalikustamise portaali Eesti Looduse Infosüsteem (EELIS) arendamisega ja luuakse uus riigimaade enampakkumise keskkond. Lisaks viib Keskkonnaministeerium perioodil 2017-2019 Tallinnast välja 92 ametikohta, 2018. aasta augusti seisuga on välja viidud 79 kohta.

Valeri Korb küsis, et kas põlevkivi kaevandamise mahu suurenemine tuleneb Eesti Energia suurenenud vajadusest. **Siim Kiisler** vastas, et kasv tuleneb maailmaturu õli hinna suurenemisest, kuid pikas perspektiivis hakkavad põlevkivi mahud pigem vähenema.

Kalle Palling tundis huvi, et mille arvelt tuleb järgmisel aastal poole suurem RMK dividendide väljamakse summa. **Siim Kiisler** selgitas, et RMK kasum on aasta-aastalt kasvanud. Kuna 2018. a võetakse dividende 12 mln eurot plaanitust vähem, siis see summa liidetakse järgmise aasta dividendidele. Seejuures on oluline rõhutada, et raiemahud ei ole kasvanud, kuid puidu hind on praegu kõrge. **Rain Vipper** täiendas, et koostöös Rahandusministeeriumiga ollakse seisukohal, et dividendide mõistlik tase oleks pool RMK kasumist.

Otsustati:

2.1 Võtta teadmiseks. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Terje Trei, Rainer Vakra)

3. MTÜ Saarte Kalurite Ühingu 19.06.2018 kiri

Rainer Vakra märkis, et MTÜ Saarte Kalurite Ühing on saatnud komisjonile kirja, mis on seotud Vabariigi Valitsuse 16.06.2016 määruse nr 65 „Kalapüügieeskiri“ erineva tõlgendamisega ning Keskkonnainspeksiooni poolt haldusmenetluse algatamisega.

Hillar Lipp selgitas kalapüügieeskirja erineva tõlgendamise tausta. Peamiselt puudutab see ääremõrdade nn eelkasti mõrraosa ebaseaduslikuks tunnistamist. Kalurid on seisukohal, et eelkast on mereelustikule säästev. Samuti tuleb arvestada, et ka rannakalandus on ettevõtluse vorm, kus kalur soovid kala püüda vastavalt kvoodi piires ja püügieeskirjast lähtuvalt. Seega on saarte kalurite eesmärk leida kompromiss. **Hillar Lipp** märkis, et pöördumise eesmärk on viia püügivahendi definitsioon üheselt mõistetavaks. Ta lisas, et kõikide osapoolte argumendid ja seletused on asjakohased.

Herki Tuus tõi välja, et Keskkonnaministeeriumi eesmärk on seada püügi reeglid, et ennekõike kaitsta kalavaru ülepüügi eest. Kindlasti ei taha ministeerium takistada innovatsiooni kalanduses. Teema tõusetus laiemalt juba varasem, kuna leiti, et osad püügivahendid ei vasta õigusaktis toodud definitsioonile. Seda probleemi on arutatud ka kaluritega ning algatatud on uuring, mis peaks välja selgitama mõrra olulised parameetrid. Uuringu põhjal saab öelda, mida on võimalik eeskirjas muuta ja muudatused tehakse järgmiseks mõrrahooajaks. Uuringu raport valmib Tartu Ülikooli Mereinstituudil selle aasta novembri lõpus.

Erik Parts märkis, et sel aastal on alustatud antud teemal mõned haldusmenetlused ning probleem on üleval olnud juba mõned aastad. Sel kevadel leiti ja registreeriti 17 episoodi

Saaremaal ja 5-6 episoodi Hiiumaal. Kõigi nendega on kohtunud ja palutud viia mõrrad vastavusse eeskirjadega.

Herki Tuus selgitas, et enne muudatuste tegemist tahab ministeerim olla kindel, et see ei tekita olulist kahju kalavarudele. Samuti ei taheta tekitada kahju hüljestele ja merelindudele.

Andres Metsoja küsis, et kas probleem on püünise võrgusilma suuruses. **Sander Laid** vastas, et põhiprobleem on püünise ehituses, mida on võimalik eeskirjas erinevalt tõlgendada ning see probleem on jõudnud ka kohtusse.

Meelis Mälberg tundis huvi, et milliseid püüniseid kasutavad naaberriigid, kes püüavad põhimõtteliselt samades vetes. **Sander Laid** vastas, et naaberriikides ollakse paindlikumad ja kaluritel on võimalik olla innovatiivsem. **Hillar Lipp** lisas, et Rootsis on eelkastid lubatud.

Rainer Vakra küsis, et mis astme kohtus antud teemat menetletakse. **Sander Laid** märkis, et halduskohus on andnud määruse leida osapooltega kompromiss.

Herki Tuus tõi välja, et kavas on kohtuda osapooltega novembri lõpus või detsembri alguses, kus ministeerium selgitab omapoolsed võimalikke muudatusi ja kui need sobivad, siis viiakse need ka eeskirja sisse.

Otsustati:

3.1 Võtta teadmiseks. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Rainer Vakra)

4. Muud küsimused

4.1 Kollektiivne pöördumine Metsarahu Manifest (1-6/18-80), vastuskirja heakskiitmine

Rainer Vakra märkis, et koostatud on kollektiivsele pöördumisele vastuskirja projekt, millega komisjoni liikmed saavad tutvuda.

Otsustati:

4.1 Nõustuda vastuskirja projektiga. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Rainer Vakra)

4.2 Lõpetada kollektiivse pöördumise menetlus. (konsensus- Valeri Korb, Andres Metsoja, Meelis Mälberg, Eevi Paasmäe, Kalle Palling, Urve Palo, Rainer Vakra)

(allkirjastatud digitaalselt)

Rainer Vakra
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Andra Ainsaar
protokollija

LISA

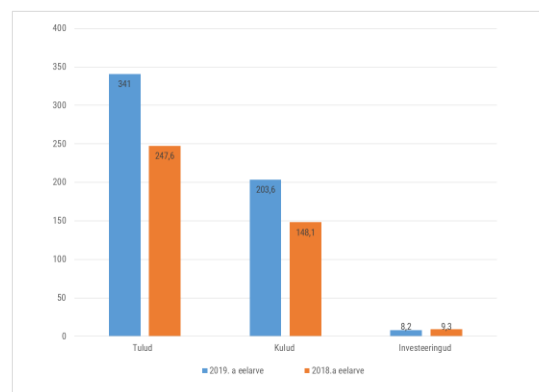

KESKKONNAMINISTEERIUM

Keskkonnaministeeriumi eelarve 2019

Siim Kiisler
Riigikogus, oktoober 2018

2019. a eelarve

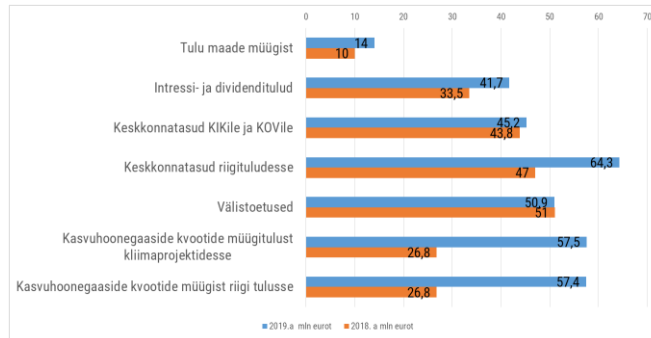

Tulud 2019. a eelarves

Tulud kokku 341 mln, suurenemine võrreldes 2018.a on 93,4 mln, sh:

- Maade müük 14 mln (2018 summa 10 mln);
- Dividendid 41,7 mln (2018 summa 33,5 mln)
(millest RMK dividendid 41,6 mln, EKUK dividendid 0,025 mln)
- Keskkonnatasud ja keskkonnakahjud: 110,6 mln
(suurenemine 19,6 mln võrra),
(põhjuseks põlevkivi kaevandamismahtude suurenemine ja keskkonnatasu määra tõus);
- Välistoetused koos riikliku kaasfinantseeringu ja KIK keskkonnaprogrammi kaasrahastusega 53,6 mln (maht võrdne 2018 aastaga);
- Kvoodioksjonite tulu 115 mln (2018 summa 53,6 mln).

Tulud 2019.a eelarves

Kulud ja investeringud 2019. a eelarves

Kulud ja investeringud kokku 211,8 mln ja on võrreldes mullusega 31,9 miljonit enam

- Toetusprojektid on 53,6 mln, millest investeringuteks 36,8 mln (2018. a oli toetusprojektide maht 54,6 mln)
- Kvoodiprojektide KEM osa 8,1 mln (2018. a 4,4 mln eurot).
- IT investeringud 1,17 mln.
- Keskkonnatasud KOV-le 17,6 mln (2018. a 16,4 mln eurot) ja KIK-le 28,4 mln (27,4 mln eurot)

2019. aasta riigieelarve olulisemad tegevused keskkonna valdkonnas

Puhas joogivesi ja heas seisundis pinna- ja põhjaveed

Investeeringute 2019.a puhta joogivee tagamiseks ja keskkonda mineva reovee puhastamiseks **16 mln eurot**;

Ohutustamise tööd Purtse jõe valgala ja Kroodi oja ning endiste Maadevahe ning Priimetsa asfaltbetoonitehaste territooriumitel jääkreostuse likvideerimisega. 2019. a maht **6,3 mln eurot**;

Korrastame Kukruse A-kategooria kaevandusjäätmete hoidla, et likvideerida reostuskolle, mis paiskab õhku ja põhjavette ohtlikke aineid. 2019. a tegevusteks on planeeritud **0,1 mln eurot**.

2019. aasta riigieelarve olulisemad tegevused keskkonna valdkonnas

Eesti keskkonna elu- ja liigirikkus (1)

Investeeringute kaitsealuste liikide ja elupaikade säilitamiseks ning taastamiseks **13,3 mln eurot**, millest **suurim projekt on Pärnu jõestiku elupaikade taastamine** sh Sindi paisurajatiste kaladele läbipääsetavaks tegemine. 2019. a eelarve **6,6 mln eurot**;

külastuskorraldusest valmivad 2019. a Valgesoo vaatetorn Põlvamaal, Alam-Pedja LKA-I Selli-Sillaotsa õpperada, Võlingi allika matkarada Endla LKA-I, Kabli õpperada;

soode seisundi parandamise raames taastame Maasika raba veerežiimi Pärnumaal ning Rubina soo veerežiimi Valgamaal.

2019. aasta riigieelarve olulisemad tegevused keskkonna valdkonnas

Eesti keskkonna elu- ja liigirikkus (2)

investeeringute **2,5 mln eurot** 2000 hektari mahajäetud turbatootmisalade korrastamiseks;

investeeringute kude- ja elupaikade taastamiseks **1 mln eurot**;

investeeringute kalade taastootmise parandamiseks (eelkõige lõheliste) RMK Põlulasse kalade karantiinihoone ehitusse **1,2 mln eurot**.

viime läbi uuringuid säästva kalapüügi korraldamiseks ja kudealade taastamiseks **1,6 mln euro** eest.

2019. aasta riigieelarve olulisemad tegevused keskkonna valdkonnas

Ettevõtete energia- ja ressursitõhusus

suuname 2019. a **10 mln eurot** ettevõtetele otsesteks tootmise ressursisäästlikumaks muutmise investeeringuteks ning **1,5 mln eurot** jäätmete paremaks käitlemiseks, et suurendada materjalide taaskasutust;

suuname tasandusfondi kaudu kohalikele omavalitsustele jäätmehoolduse kulude osaliseks katmiseks kokku **2,2 mln eurot** aastas.

IT arendused 2019

KOTKAS II – valmib vee, õhu ja jäätmete valdkonna loamenetluse arendus, alustatakse maavarade valdkonna loamenetluse ja keskkonnatasude menetluse arendusega.

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem) – alustatakse uuele platvormile üleviimist, sh uue keskkonnaandmete avalikustamise portaali arendamisega.

Maaaksjoni keskkond – arendatakse uus riigimaade enampakkumiste elektrooniline keskkond.

Töökohtade viimine Tallinnast välja

Keskkonnaministeeriumi valitsemisala töötajatest asub Tallinnas 48,4%, väljaspool Tallinna 51,3% ning väljaspool Eestit 0,3%.

Perioodi 2017-2019 eesmärgiks on viia Tallinnast välja 92 ametikohta.

2018.a augusti seisuga on Tallinnast välja viidud 79 ametikohta.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!